

לכנות. הוא הדין גם לגבי עבודות תחזוקה ותיקונים של הסנקים, התותחים מכשירי הקשר וכו' שהיום מבוצעות עליידי צה"ל.

גורם מנטרל

אולם גם אם נניח כי ג'מיל יסיים את הקדנציה בת שש השנים, על פי החוקה, והיינו, בעוד כארבע וחצי שנים, נשאלת השאלה, מה יקרה אז? אם לשפוט על-פי נסיון העבר בלבנון, הסיכוי שייבחר לקדנציה נוספת הוא קלוש ביותר. בשנת 1952 גרמה שאיפתו של נשיא לבנון ראז, בישראל אל-ח'ורי, להיבחר לקדנציה נוספת

לצבא לבנון אין סיבולת, לאנשי חדאד אין יכולת, לפלאנגות צפויה מפולת, ליוניפי"ל יש רק כרבולת – ואיך ייצא צה"ל מן

המערכת

לתסיסה רבה, ובסופו של דבר הוא נאלץ לוותר על כוונתו זו. ב-1958 היוותה כוונתו של כמיל שמעון להיבחר לקדנציה שניה את הסיבה הישרה לפרוץ מלחמת האזרחים וגם הוא נאלץ לבסוף לוותר. מאחר שישראל כבר איננה באיזור ביירות, וסוריה הפכה הגורם הדומיננטי בלבנון, הרי שגם אם יתנהלו הבחירות במועדן, עלול להיבחר מועמד בנוסח סרכיס, ולפיכך כל ההסדר כדרום תוקפו לארבע וחצי שנים בלבד.

הרמטכ"ל הדרוזי של צבא לבנון, נאדים אל-חכים, לשורות אנשי ג'ונבלאט וכיום רורש ג'ונבלאט את החזרתם של העריקים הדרוזים לצבא והרחבת סמכויותיהם. כמו כן דורשים מתנגדי המישטר

מאת רוני שפיגל

קידום של קצינים לאינוצריים, דבר שיהפוך את עיקר הפיקוד של צבא לבנון מנוצרי לאינוצרי. ברור, כי במידה שיבוצעו שינויים כאלו ישתנה לחלוטין אופיו של צבא לבנון. אמנם מועטים הם סיכוייהן של תביעות אלה להתקבל כיום, וסביר להניח שהסורים לא יתמכו בכך, אולם יש לקחת התפתחות כזאת בחשבון לטווח הארוך. בצה"ל מצביעים על כך ששילובם של כוחות חדאד בחטיבה הטריטורית אלית יקנה מידה מסוימת של ביטחון, אולם יש לזכור כי במיקרה כזה הרי שמשכורתם, מוונם, מלבושם, ציודם, נשקם ותחמושתם, שהיום מסופקים עליידי צה"ל, יסופקו אז עליידי צבא

סוריה בזירה מגבירה את יכולתה להכתיב את זהותו של נשיא חדש בלבנון. גם אם לא יירצח ג'מיל, הרי שמישטרו הנסמך לחלוטין על הכוח הרב-לאומי, עשוי להתמוטט עם יציאתו של כוח זה, אשר המדינות החברות בו מחפשות דרך להוציאו מלבנון.

במיקרה כזה – או שייבחר נשיא חדש, או שעל ג'מיל יהיה לקבל תכתיבים קשים מסוריה ומבעלי בריתה.

אחד מהם עשוי להיות מילוי רדישת הדרוזים והשיעים לבצע שינויים בצבא כך שתוגדלה סמכויותיהם של נושאי תפקידים לאינוצריים (בצבא לבנון מחולקים התפקידים על-פי מפתח עדתי. כך, למשל, מפקד הצבא הוא מרוני, הרמטכ"ל הוא ררוזי ותפקידי סגני הרמטכ"ל וראשי האגפים במטכ"ל מחולקים אף הם בין קצינים מעדות שונות, כאשר תפקידים רגישים, כמו ראש המודיעין הצבאי, מוחזקים בידי המרונים.

סמכויות הרמטכ"ל, שהיו מועטות מלכתחילה, קוצצו עוד יותר אחרי מלחמת האזרחים של 1975-1976. לפני שבועות אחדים ערק

בשיר אליג'מיל שופים לחומר העמולה, מעריצים את דמותו

אל-אמל, נביה ברי, שהצטרף בתוקף לרדישה הסורית לרון בביטולו של החוזה הישראלי-לבנוני תחילה. אנשיו של ברי, הלוחמים בצבא לבנון כביירות והרואים בדרום את בסיס הכוח העיקרי שלהם, לא היו רוצים לראות שם את צבאו של אמין ג'מיל, מה שנכון כפיליים לגבי החומיניסטים.

להתנגדותו של ברי למהלך כזה תהיה משמעות ניכרת. כיום כמעט שאין אנשיו בדרום נוטלים חלק בלוחמת הגרילה נגד צה"ל. ולפיכך, אם ירד לשם צבא לבנון ואם ייעשה הדבר בניגוד לרצונם של הגורמים המיליטאנטים, בקרב השיעים, הרי שלוחמת הגרילה שבה עומד כיום צה"ל בלבנון תהיה כאין וכאפס לעומת מה שיצפה שם לצבא הלבנוני.

התנגדותו של חלק או כלל האוכלוסיה השיעית בדרום לצבא לבנון תביא להתגברות התסיסה בדרום ובסופו של דבר עשויה להביא לעריקתם של רבים מן השיעים המזרחיים בצבא זה, מה שיפחית במידה ניכרת מכושרו, אם לא יביא להתפוררותו.

בנוסף לבקעה המקומית, הרי שמידת יעילותו של צבא לבנון כביצוע משימות, שלהן מיעדת אותו ישראל, תלויה בנסיבות הפוליטיות שיתהוו כביירות. ההנחה שצבא לבנון יפעל למנוע פעילות נגד ישראל בדרום, תלויה בהמשך קיומו של מישטר ג'מיל או בהחלפתו עליידי מישהו בעל מטרות רומות לשלו.

ניתן לפקפק במידת התכונה שבהשענות זו על ארם אחד היכול להרצח כפי שקרה לאחיו. אם אכן כך יקרה, הרי שישראל אינה נמצאת עוד בביירות, ולפיכך פחתה מידת יכולתה להשפיע על בחירת מחליפו במיקרה הצורך.

לעומת זאת, עליית מעמדה של

ל"פי החוזה של ה-17 במאי 1983, צריכות שתי חטיבות לבנוניות להתפרס בדרום לבנון ולהבטיח את הביטחון שם. באחת מהן ישולבו חייליו של הרס"ן חדאד המנוח, אם כי השליטה עליהם אמורה היתה לצאת מידיו. כינתיים לא אישרה ממשלת לבנון את החוזה, ואילו גורמים רישמיים בישראל תולים את הנסיגה בהתפרסותו של צבא לבנון בדרום, ככתוב בחוזה.

מעטים זוכרים כי כוח צבאי לבנוני כבר מצוי בדרום. זהו גדוד לבנוני שהגיע לאיזור יוניפי"ל ב-1979 ונמצא שם מאז. ישראל התנגדה, בזמנו, לירידת כוחות צבא לבנוניים לדרום, משום שצבא לבנון היה כפוף אז למישטרו של אליאס סרכיס, שנחשב כונה סורית. אולם תחת לחץ אמריקאי נאלצה, לבסוף, להסכים.

הניסיון אינו מעודד – בלשון המעטה. קצינים לבנוניים שיתפו פעולה עם אש"ף תמורת שוחד, והחיילים היו חסרי-תועלת הן משום רמתם הירודה, מוטיבציה נמוכה, וחוסר שיתוף-פעולה של האוכלוסיה.

גם כיום כאשר מנסים חיילים לבנונים להקים מחסומים, מסלקים אותם התושבים בכה.

תכתיבים מסוריה

קשה להניח שרמתן וכושן של שתי החטיבות שיתפרסו בדרום (אם אכן יתפרסו אי-פעם) תהיה שונה במידה ניכרת. השחיתות והשוחד המקובלים בצבא הלבנוני, יאפשרו לגורמים עוינים להחזיר נשק וכוח-אדם תמורת תשלום לאנשים הנכונים.

בעיה חמורה עוד יותר היא יחסה של האוכלוסיה לצבא לבנון. בוועידת הפיוס בונבה היה זה דווקא מנהיג

אנשי יוניפי"ל וחדאד (מתוך עמדה של חדאד) מאיימים עליהם בנשק. מרסנים את אנשי חדאד